

Tantárgy neve: Operációkutatás gy.	Kódja: LBT_IM846G2	Kreditszáma: 2
A tanóra típusa és száma: gyakorlat, 5 óra jelenléti és 5 óra online konzultáció		
Az értékelés módja: gyakorlati jegy		
A tantárgy tantervi helye: 5. félév		
Meghirdetés gyakorisága: minden tanév első szemeszterében		
Oktatás nyelv (ha nem magyar):		
Előtanulmányi feltételek:		
Tantárgyleírás		
<p>Oktatási cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A tárgy célja a felsőbb matematikai ismeretek alkalmazása az optimalizálás területén, az optimalizálás nevezetes problémáinak és azok lehetséges megoldásainak megismerése. <p>Kialakítandó / fejlesztendő kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erősítjük a matematikai fogalmak és állítások pontos megfogalmazásának képességet, a logikus gondolkodást, és a problémamegoldó képességet, az algoritmikus gondolkodást, a precizitást. - A tantárgy teljesítésével a hallgató képes lesz a megszerzett matematikai ismereteket a gyakorlatban, elsősorban az informatikában felmerült problémák megoldására alkalmazni. Képes elvonatkoztatni a problémák konkrét formájától, képes azokat az elemzés és a megoldás érdekében absztrakt, általános formában is megfogalmazni. Képes a rutin szakmai problémákat felismerni, azok elméleti és gyakorlati megoldásához az elérhető könyvtári és elektronikus szakirodalmat feldolgozni, azt ott elérhető módszereket alkalmazni. <p>Az oktatás tartalma és tervezett ütemezése:</p> <p>A tantárgy célja, hogy a hallgatókat megismertesse a matematika operációkutatás ágának néhány alapeladatával, a döntési folyamatban betöltött szerepével.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. konzultáció (jelenléti): Általános tudnivalók, követelmények ismertetése. Operációkutatási problémák, modellalkotás. Az Excel táblázatkezelő Solver bővítménye, Grafikus módszer, Fourier módszere, Sztenderd LP feladatok. - 2. konzultáció (online) Szimplex módszer, Módszerek lehetséges bázismegoldás keresésére, Szállítási feladat, hurokszerkesztéses szimplex módszer, Diszkrét programozási feladatok, Hozzárendelési probléma, Magyar módszer. <p>Oktatásszervezés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az első konzultáció a Neptunban meghirdetett helyen és időben lesz, a második a Neptunban meghirdetett időpontban a Zoom alkalmazáson keresztül lesz elérhető. <p>A kurzus teljesítésének a feltételei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A kurzus teljesítésének feltétele egy zárthelyi dolgozat megírása. A dolgozat eredményét egy héten belül megismerhetik a hallgatók. - Az elégséges szinthez a megszerezhető pontok 40%-át kell elérni. - További ponthatárok: 55-69% közepes, 70-84% jó, 85%, vagy afölött jeles. 		

- Amennyiben a dolgozat alapján megítélt eredmény a hallgató számára nem megfelelő, úgy egy alkalommal javító dolgozatot írhat.
- **évközi tanulmányi követelmények:**
  - A konzultációkon házi feladatokat is kitűzünk, úgymint az elektronikus jegyzetben lévő feladatok állandó házi feladatként értendők. Ezekkel nem kötelező foglalkozni, megoldásunk azonban nagyban segítheti a tananyag megértését és elmélyítését, valamint a vizsgára, illetve dolgozatokra való felkészülést.
  - Az eredményeket, válaszokat, vagy a közben felmerült kérdéseset bármelyik konzultáción fel lehet tenni.

Kötelező irodalom:

A tárgy teljesítéséhez az órák látogatása, valamint az ott készített jegyzet elegendő. A tananyag feldolgozása során nagyrészt Yong Wang (SUNY Binghamton University) Youtube-on elérhető, angol nyelvű online kurzusát követjük, amely angolul értőknek az anyag önálló elsajátítására is kiválóan alkalmas:

- Általános tudnivalók, követelmények ismertetése. Operációkutatási problémák, modellalkotás. Az Excel táblázatkezelő Solver bővítménye.
 Introduction to Operations Research: <https://youtu.be/4EUAnzLkHFU>
 Linear Function & Linear Inequality: <https://youtu.be/gHNCqwNMvds>
 Typical Linear Programming Problems: https://youtu.be/7vHM_YUxxkM
 Feasible region: <https://youtu.be/mNxWyyF26Q>
- Grafikus módszer
 Graphical solution: <https://youtu.be/po06JU0c8ME>
- Sztdender LP feladatok, szimplex módszer
 Binding and nonbinding constraints: <https://youtu.be/s71-XbHubSM>
 Convex set and convex function: https://youtu.be/a_gRfwHUIhQ
 Linear Programming Extreme Points: <https://youtu.be/qcoJfjRwn3A>
 Slack & Excess Variables: <https://youtu.be/f3Gz4SGQV9M>
 Simplex Method Basic Feasible Solution: <https://youtu.be/0P5OAcXdUec>
 Entering & Leaving Variables, Pivoting: <https://youtu.be/Of5Vh4rkNW8>
- Módszerek lehetséges bázismegoldás keresésére
 Simplex Method & The Big M: <https://youtu.be/ROkDaBeEiVs>
- Szállítási feladat, hurokszerkesztéses szimplex módszer
 Transportation problem: <https://youtu.be/QzESRTsLnUk>
 Northwest corner method: <https://youtu.be/v-JcpuQOfjk>
 Minimum cost method: <https://youtu.be/YxyTSBs19NE>
 Loop & pivoting: <https://youtu.be/JdYD2EyCs04>
 Transportation simplex method: <https://youtu.be/tZ0cfYuSIuk>
- Diszkrét programozási feladatok, Hozzárendelési probléma, Magyar módszer
 Assignment problem: <https://youtu.be/ltgSRxlUoWw>

Ajánlott irodalom:

- Maros István: Operációkutatás Informatikusoknak, Typotex Kiadó 2011.
- Nagy Tamás: Operációkutatás, Miskolci Egyetemi Kiadó, 2000.

Szakfelelős: Dr. Hoffmann Miklós, egyetemi tanár, Matematika Tanszék,
hoffmann.miklos@uni-eszterhazy.hu

Tantárgy felelőse: Dr. Juhász Tibor, egyetemi, Alkalmazott Matematika Tanszék, juhasz.tibor@uni-eszterhazy.hu
Tantárgy oktatásába bevont oktató:
Az oktató fogadóórájának időpontja, helye és a bejelentkezés módja: szerda, 13:20-14:20, C. ép. 7. szoba, bejelentkezés legkésőbb kedd éjfélig, e-mailben
Az oktató által előnyben részesített elérhetőség: személyes megkeresés, e-mail
A csoportos online kommunikáció módja és helye: nincs